

שאל

אביר ויריד

זמני השבת (ת"א):
 כניסת השבת: 18:57
 יציאת השבת: 19:58
 ה' אייר תשע"ב
 גיליון מס' 64

שאלות על הפרשות

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת פרשת קדושים

גבוה, מעל למלאכים

הפרשה פותחת במצווה "קדושים תהיו". מהי אותה 'קדושה' וכיצד אנו מסוגלים להגיע אליה? התורה מספקת לנו מס' דרכים להגיע לקדושה, כשהעיקרי הוא שמירה על כללי הכשרות. אבל קיימת משמעות עמוקה הרבה יותר לציווי "קדושים תהיו". הרמב"ן מסביר, שהקדושה מגיעה כאשר אנו מצליחים לרסן ולהגביל את עצמנו, אפילו בתחומים שמותרים לנו. השאלה האמיתית היא: כאשר אנו מתיישבים לאכול אוכל כשר, על מה אנו חושבים? האם אנו אומרים את הברכה במלוא הכוונה והריכוז, תוך הערכת נדיבותו של הקב"ה על שנתן לנו מתנה כל כך נפלאה? האם אנו אוכלים את הארוחה באיטיות ובכבוד? האם אנו מתמקדים בעובדה, שמטרתו העיקרית של המזון היא להחיות את הגוף שלנו – בכדי שיהיה לנו מספיק כוח לעשיית מעשים טובים? אכן, כבר נאמר פעם – 'הקדושה כולה מתחילה ליד השולחן, לפני כל סעודה'. מסופר על הבעל שם-טוב, שהביט פעם החוצה דרך חלון ביתו וראה את שכנו יושב לאכול ארוחת ערב. בעיניו של הבעל שם-טוב, שהצליח לראות מה קורה בתוך נשמתו של כל אדם, השכן לא היה נראה כמו בן אדם, אלא יותר כמו שור רעבתן. ניכר היה, שהשכן אוכל את מזונו, רק בגלל הצרכים הפיזיים שלו, כדי לספק את תחושת הרעב שלו, בדיוק כפי שעושה זאת השור. כלומר, למרות שהשכן עשה מעשה מותר – הוא לא עבר על שום עבירה – הרי שבכל זאת לא היה מדובר בהתנהגות של קדושה. ישנם מצבים, בהם ילד מסוים יעשה מעשה וההורה יחמיא לו: "בני, אתה פשוט מלאך!" אבל במציאות, הילד הוא הרבה יותר ממלאך! המלאך הא יצור רוחני בלבד, אין בו שום מרכיב של 'בחירה חופשית', הוא איננו מסוגל לבחור את עולם הרוחניות

1. מדוע הכהן הגדול אינו לובש בגדי זהב בכניסתו לקודש הקדושים?
2. כמה פעמים החליף הכהן הגדול את בגדיו? (רש"י)
3. מה פירוש המילה: "עזאזל"?
4. איזה פרק מפרשת "אחרי-מות" קוראים במנחה של יום הכיפורים?
5. השעיר לעזאזל נשלח ביד "איש עיתי המדברה". ציין 3 פירושים לכינוי זה.
6. מדוע נזכרת מיתת בני אהרון בתוך עניני יום הכיפורים?
7. מה הקשר בין פרשת אחרי-מות לבין פרשת קדושים?
8. מה מדייקים מהפסוק: "איש אמו ואביו תיראו"?
9. "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו". מה הקשר?
10. במה שונה הציווי "לא תגנבו" בפרשתנו מהציווי "לא תגנוב" שבפרשת הדברות?
11. על 2 מצוות בפרשת קדושים נאמר: "ויראת מאלוקיך". מה הן המצוות?
12. כיצד נקראים בפרשת קדושים:
 - א. שבלים שנשרו בקציר?
 - ב. ענבים שנשרו בכציר?
13. איזו הלכה נלמדת מהפסוק: "לא תעמוד על דם רעך"?
14. "מפני שיבה תקום והזרת פני זקן". מאיזה גיל ניתן התואר:
 - א. זקנה? ב. שיבה?
15. "כי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל". מדוע ניתן ציווי זה מיד בכניסה לארץ?
16. איזה נביא זכה לתואר קדוש?
17. מדוע הוקדמה האם לפני האב בפסוק: "איש אימו ואביו תיראו"?
18. בפרשתנו כתוב האיסור: "לא תשקרו" ציין 2 מקרים של שקר בתורה.
19. מה המקור לאימרה: "עבירה גוררת עבירה"?
20. מאיזה פסוק בפרשתנו נלמד הכלל: "הווי דן את חברך לכף – זכות"?
21. כיצד מפרש רש"י את הפסוק: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא"?
22. "לא תיקום ולא תיטור": הסבר את ההבדל בין 2 המושגים האלה.
23. "ולא תשחית את פאת זקנך" כמה איסורים עובר המתגלח בתער?
24. כיצד נקרא אדם המדבר מבית השחי?
25. באיזה פסוק מזכרת המילה צדק 4 פעמים?
26. כיצד נקראים:
 - א. מידת היבש? ב. מידת הלח?

עפ"י עולם המעשה החומרי. הוא כולו רוחני ולכן, מסוגל לפעול רק במישור הרוחני. אבל אנחנו בכל פעם שאנו מעדיפים את הרוחני על החומרי, אנו למעשה מטפחים את הנשמה שלנו ומצליחים להעפיל לרמה הרבה יותר גבוהה וקדושה מזו של המלאכים. הרב שרגא סימונס, אש

עבירה – הרי שבכל זאת לא היה מדובר בהתנהגות של קדושה. ישנם מצבים, בהם ילד מסוים יעשה מעשה וההורה יחמיא לו: "בני, אתה פשוט מלאך!" אבל במציאות, הילד הוא הרבה יותר ממלאך! המלאך הא יצור רוחני בלבד, אין בו שום מרכיב של 'בחירה חופשית', הוא איננו מסוגל לבחור את עולם הרוחניות

רבי מאיר "בעל הנס"

רבי מאיר בעל הנס, תלמידו המובהק של רבי עקיבא. היה מהחמשה שנסמכו ע"י ר' יהודה בן בבא.

"לא רבי מאיר שמו אלא רבי נהוראי שמו, ולמה נקרא שמו רבי מאיר? שהוא מאיר עיני חכמים בהלכה"

ר' מאיר "בעל הנס"

מקובל לייחס לר' מאיר את השם 'בעל הנס' בגלל הסיפור הבא: אחותה של ברוריה אשת רבי מאיר, שהיתה בתו של רבי חנינא בן תרדיון, נתפסה והובאה לבית האסורים. הלך רבי מאיר לפדותה. בא אצל השומר וביקש לשחררה. אמר השומר כי מתיירא הוא מן המלכות. נתן לו רבי מאיר סכום של דינרים ואמר לו, במחצית הסכום תשתמש לפייס את השלטון, והמחצית השניה תהיה לך. שאל השומר: מה אעשה כשיכלו הדינרים? אמר לו רבי מאיר: תאמר 'אלהא דמאיר ענני' ותנצל. וכן היה [עבודה זרה יח, א].

ענוה

מעלותיו של רבי מאיר רבות הן, אך צניעותו היא הבולטת במיוחד: רבי יוסי בן חלפתא היה משבח את רבי מאיר בלשון זו: "אדם גדול, אדם קדוש, אדם צנוע". עליו נאמר: "גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאין בדור של רבי מאיר כמותו, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו? שלא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו".

ענוותנותו מתבטאת במיוחד בכך שאף הוא עצמו לא נהג הלכה כדברי עצמו במקום שחבריו חלקו

עליו: "אמר רבי שמעון בן אלעזר: פעם אחת חש רבי מאיר במעיו, ובקשנו לטרופ לו יין ושמן ולא הניחנו. אמרנו לו: דבריך יבטלו בחייך? אמר לנו: אף על פי שאני אומר כך וחברי אומרים כך, מימי לא מלאני לבי לעבור על דברי חברי".

1. כי הזהב מזכיר את חטא העגל ואין קטגור נעשה סגור!
2. חמש פעמים.
3. עזאזל מורכב משתי מילים: עז + אל (= חזק, קשה), כלומר הר קשה וחזק.
4. פרק י"ח העוסק בדיני צריות וטהרת המשפחה.
5. רש"י לפי יומא ס"ו = איש המזומן מאתמול. רשב"ם = איש הבקי בדרכי המדבר רד"ק = איש חכם.
6. כדי ללמדנו שמיתת צדיקים מכפרת על ישראל כמו שיום הכיפורים מכפר.
7. אחרי- מות עוסקת בקדושת טהרת המשפחה, בקדושים יש 51 מצוות המביאות לקדושה.
8. מצוות מורא ההורים חלה גם על איש בוגר שהקים משפחה.
9. להזהיר שאם האב מבקש מהבן שיחלל את השבת, אסור לשמוע בקולו.
10. "לא תגנבו" בפרשתנו מתייחס לממון ואילו ב 10 הדברות מדובר בגניבת נפשות.
11. א. "לא תקלל חרש ולפני עור לא תיתן מכשול ויראת מאלוקיך". ב. "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלוקיך".
12. א. לקט. ב. פרט.
13. אם רואים אדם טובע בנהר חייבים לנסות להצילו.
14. לפי פרקי אבות: "בן 60 לזקנה, בן 70 לשיבה".
15. כדי להידמות לקב"ה שהתעסק בנטיעות בתחילת הבריאה "ויטע גן בעדן".
16. האישה השונמית קוראת לאלישע הנביא "איש קדוש" (מלכים ב' ד 9).
17. "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלוקיך" (י"ט, 32).
18. א. רחל שיקרה בקשר לתרפים. ב. האחים שיקרו ליעקב בקשר ליוסף.
19. מהפסוק: "לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו ולא תשבעו" (עיין ברש"י).
20. מהפסוק "בצדק תשפוט עמיתך" (י"ט 15).
21. לא תלבין פניו ברבים.
22. בנקמה לא נותנים לשואל את מה שביקש. בנטירה מקבל השואל את מבוקשו אבל מזכירים לו שהוא לא רצה לתת.
23. 5 איסורים.
24. פיתום.
25. מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והיין צדק.
26. א. איפה ב. היין (עיין ברש"י כ', 36).

מזל טוב! מזל טוב! העלון מוקדש לשמריהו בן יצחק ליום הולדתך.

להארות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

הציון

על קברו של רבי מאיר התנא, אין עוררין. מיקום הקבר ידוע שנים רבות, לרבות המעשה על בניית הבניין העומד כיום על קברו. המבנה שהיה בנוי על קברו נהרס ברעש בשנת תקצ"ז ונבנה מחדש לאחר זמן רב. מתוך הספר: מקומות קדושים וקברי צדיקים בגליל